

2) La Roca d'Oló, a. 1518, en te. de Romadriu, afr. amb el te. de Surp (alt Pallars) (*Spill de Castellbò*, fº 124r), avui es diu *rokez d'aylò*, com testimonien Joan Lluís Pallarès, i els soldats republicans que, el 1938, resistiren bravamet des d'aquesta cinglera, un centenar d'atacs de l'enemic, des d'abril a desembre d'aquell any («*Piedras de Aolo*» deien els comunicats)

Més dubtós, si bé és possible, que tinguin el mateix origen: *Aulon* poble gascò de la vall d'Aura (aigües amunt d'Arreu, fr. *Arreau*, *H.Pyr.*)

ETIM. Aquí potser fóra excessiu descartar del tot la possibilitat d'un origen romà —un NP derivat del tan conegut *AULUS*, com suposa Mn. Joan Segura (*La Veu del Monts*. 1895, 405) seguit per *AlcM*: un **AULO-*, *ONIS*, purament hipotètic (res en Schulze, ni Skok, ni en altres fonts antroponímiques), si bé reconec que s'hauria pogut formar, tal com es troba *Maro* junt amb *Marus Barbo / Barbus*, i hi ha noms com *Varro*, *-onis*, *Piso*, *Cicero* etc.

Però no és sinó mera hipòtesi, que no crec versemblant i no sols perquè el conjunt *Olot*, *Olost*, *Oló*, *Olbe*, *Oluges*, *Olvan*, les dues *Oleses* (i els altres enumerats supra), indueix fortament a un origen pre-romà (com ja vaig dir, sense ser contradit, en *E.T.C.* I, 225). També perquè fóra ben estrany que un suposat nom romà, desconegut en la documentació medieval catalana i de les llengües veïnes, ens aparegui com el nom d'un riu i una vall, des dels docs. més arcaics, 889, 938, i després com el nom d'un castell, i en fi d'una vila que forma el centre d'aquesta vall. Per acabar de treure'ns-ho del cap, tenim la unanimitat de les moltes formes amb *Ol-*, sense mai rastre d'un diftong, des dels docs. carolingis.

Direm, doncs, que si *Oló*, *Olost* i *Olvan* formen serie geogràfica, és versemblant que la formin toponomàstica. També ens podem atèner a la derivació de l'ibero-basc *OLO* 'cabana', 'botiga'. Amb sufix *-NE* o bé *-NO*: aquest usat amb diverses funcions, i fecundíssim en basc amb funció de diminutiu i hipocorístic. Serà, doncs 'la cabanella', 'la fargueta nostra' (dim. emfàtic).

Hi ha quasi identitat amb el fr. *Olonne*, nom de l'antic port de la Vendée, tan lligat dins els fastos nàutics amb el veí *Oleron* (aquell ja cèlebre en la fabricació de veles en el S. xv: d'on *lona* tela de marineria, *DECat.* v, 315, *DECH* etc.). Tots dos encara dins el límit extrem del substrat aquitànic. I justament en *OLO-NA* tenim la variant *-na/-no* ben coneguda en la història d'aquest sufix basc (*E.T.C.* I, 163).

OLOST

Poble situat entre la Plana de Vic i el Lluçanès,

uns 20 k. a l'Oest d'aquella ciutat.

PRON. POP.: *ulòst* a St. Bartomeu del Grau, 1931; *aylòst*, *ulòst* a Sta. Creu de Joglars, 1932 (exc. 174); id. en les enq. de 1935 en els pobles del voltant, entre elles la d'Olost (x 38-45).

MENCIONS ANT. 908 orig.: «in com. Manresa; in castro *Oristense* ['Oristà], in agaciencias de domum Senta Mar<i>a *Olostensis*, in loco ubi dicitur *Havaresa* ---» ['Gavarresa'] (*Dipl.Cat. Viv* 41, 43). 909: «Beate Marie *Holostense* --- in Ausona, in lo. q. d. *Holost*» (id. 46, 49). 920: «in castro *Oristense*, in agaciencias de Sta. Maria, in villa q. v. *Eloste*» (orig. *Dipl.* id, p.81, 88). 922 orig.: «in kastro *Oristense* --- in --- Sta. M^a. *Olostensis* --- in latere *Olostense*» (id. 87, 96). 928: «kastro *Oristensem* --- Sta. Ma. *Olostensis*» (id.115, 133). 960: Sta. Maria *Olostensis* (id. 275, 327). 981: «domum S. Marie *Olostensis*» (*Cart. St. Cugat*, I, p.117).

1077: *Olost* (Bofarull, *Condes Vind.* II, 41). 1082: en l'acta de dedicació de l'esgl. de Ripoll, cap a la fi del firmants figura un «*Senderedus sacerdos Olostensis*» (*MarcaH.*, col. 1052). 1118: en una donació que fa el comte de Bna. a l'esgl. de Tarragona, un dels firmants és «*Raimundi Bernardi de Olost*» (*MarcaH.* 1248, Font Rius, *C.d.P.*, 49). *S.XII:* *Olost* llistes de parr. p.p. Pladevall, nº 275 (totes tres). *Princ. S.XIII:* *Olost* (Ripoll Vilamajor, monogr. IV, 3). 1231: *Olost* (id. IV, 6). 1252: *Olost* (CCandi *Mi.Hi.Ca.* II, 451). 1330, 1331: S. Ma. de *Olost* (*Misc. Griera* 379). 1363: *Olost* (SerraV., *Pinós M.* III, 233). 1359: «Castell --- d'*Olost*» (*CoDoACA* XII, 67).

Un templer Bertran d'*Olost* que prengué part en la presa de Tortosa, a. 1149 (MiretS *Templ.* 70, 71), després figura com comanador de Les Gunyoles, a. 1180 (Font Rius, *C.P.* 1115), i en altres funcions de Cat. (Albon, *Cart. du Temple* 349-50, 368); nom escrit unes vegades *Olost*, altres *Alost*, crec que seria flamenc, provinent de la ciutat de Flandes dita *Alost* en francès i *Aalst* en flamenc; si bé el seu nom en establir-se entre nosaltres fou adaptat a la forma del NL català; però en l'origen lingüístic no hi ha res de comú entre els dos noms.

Parlant d'Olot, supra, m'he explicat suficientment sobre la localització i identificació dels noms ibèrics *Olosetani*, *Olostecér* i anàlegs: encara que la semblança de forma amb *Olost*, sobre tot en l'últim, és colpadora i en diversos sentits és més defensible que identificar-ho amb *Olot*, és més prudent creure que són mots o noms sense més relació entre ells, ni amb aquests dos nostres NLL, que la formació sobre una comuna arrel *Olo-*.

ETIM. En aquest nom l'origen pre-romà és de tota evidència, no sols per les raons donades en l'estudi dels dos noms precedents, sinó ja per la terminació o sufix *-qst*, en efecte, és una terminació inequívocament pre-romana, si bé es pot dubtar si és indicatiu